7/5105

T.C.
TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI
Araştırma Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

Sayı : B.12.0.APK.0.07-212-/2221 .04/2005
Konu : Yazılı Soru Önergesi

15 NİSAN 2005

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü'nün 23.03.2005 tarih ve B.02.0.KKG.0.12/106-428-14/1306 sayılı yazısı ile alınan, 14.03.2005 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/5105-9762/29974 sayılı yazı.

İlgi yazı ekinde alınan Mersin Milletvekili Dr.Hüseyin GÜLER'e ait 7/5105 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımız görüşü ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Sami GÜÇLÜ
Bakan

EKLER:
1 : Görüş (1 sayfa)

DAĞITIM:
Gereği :
TBMM Başkanlığına

Bilgi :
Başbakanlığa

7/5105

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi : **Hüseyin GÜLER**
Mersin Milletvekili

Esas No : **7/ 5105**

SORU: Sahte rakıdan 5 kişinin zehirlenerek hayatım kaybetmesi, zehirlenenlerinin sayısının 36'yı bulması acı bir gerçeği ortaya koymuş; sahte rakının yurt çapında yayıldığını açığa çıkarmıştır. Tarım ve Köyişleri Bakanı Sami Güçlü durumu "Kolay kazanç, usul dışı hareket ve bir bakıma insan hırslarının ulaşabileceği bir nokta olarak" değerlendirmiş, sorunun Bakanlığından çok güvenliği ve sağlığı ilgilendiren bir olay olduğunu dile getirmiş, toplumdan da dikkatli olunmasını istemiş, önlem olarak da cezai tedbirlerin artırılmasını öngörmüştür. Bu demeçten ortaya çıkan sonuç, bu sorunun sadece bir Bakanlığı değil, birden fazla Bakanlığı ilgilendirdiği ve durumun vahametinin, yaratacağı tehlikenin tam anlaşılmadığıdır. Böyle olduğu için de bu sorunun muhatabı Başbakan olmalı, gerekli önlemleri almanın sorumluluğunu taşımalıdır. Doğrudan vergilerin yeterince toplanmadığı ülkemizde dolaylı vergiler önem kazanmıştır. Dolaylı vergilerin en önemli kaynağı olarak da "Tekel" ürünlerinin görüldüğü anlaşılmaktadır. Özellikle alkollü içeceklere yüklenen vergiler adeta bu alandaki kaçak üretimi teşvik etmiş, bu sektörü karlı bir kaçakçılık alanına dönüştürmüş görünmektedir. Kaçak alkollü içecek üretiminin yaygınlaşması ve bu nedenle çok sayıda tüketicinin yaşamının risk altına sokulmasında hükümetinizin izlediği alkollü içecekleri yüksek oranda vergilendirme politikasının bir payı olduğunu düşünüyor musunuz? Bu riski azaltmak için polisiye önlemlerin dışında, Sağlık Bakanlığı, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı. Maliye Bakanlığı aracılığı ile daha etkin önlemler almayı düşünüyor musunuz ? Düşünüyorsanız Bu önlemlerin neler olduğunu açıklar mısınız?

CEVAP) Konuyla ilgili olarak Maliye Bakanlığından alınan cevabi görüş aşağıda yer almaktadır.

Bilindiği üzere, sahte rakıdan zehirlenen insanların hayatlarını kaybetmesinin nedeni, zehirli bir madde olan metil alkolün sahte alkollü içki üretiminde kullanılmasıdır. İnsan hayatının sona ermesine neden olan sahte rakı üretimi, vergisini dürüst bir şekilde ödemekte olan mükelleflerimiz tarafından yapılması mümkün olmayan son derece vahim bir dolandırıcılık olayıdır. Ayrıca, sahte rakı üretimi, 2002 yılında yürürlüğe giren Özel Tüketim Vergisi Kanunundan önce de varolan bir husus olup; kamu sağlığını ilgilendiren bu olayla, bu ürüne uygulanan vergi oranları ilişkilendirilmemelidir.

Öte yandan, TEKEL'in alkol ve tütün mamulleri üretim işiyle ilgili varlıklarının özelleştirilmesi sürecinde ve sonrasında, sektörlerin düzenlenmesi ve denetlenmesi amacıyla çıkarılan, 09/01/2002 tarihli ve 24635 Sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 4733 sayılı Kanun uyarınca, sektörel düzenleme ve denetim yetkisi Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkollü İçkiler Piyasası Düzenleme Kurumu'na (TAPDK) verilmiştir. Dolayısıyla, denetim yetkisi TAPDK tarafından yürütülmektedir. Ayrıca 5179 sayılı "Gıdaların Üretimi, Tüketimi Ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun" hükümleri çerçevesinde, gıda güvenliğinin temini amacıyla piyasa gözetim ve denetim görevi, ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapılması kaydıyla Tarım ve Köyişleri Bakanlığınındır. Ancak halk sağlığını ilgilendiren acil durumlarda Sağlık Bakanlığının müdahale yetkisi bulunmaktadır.

Diğer yandan, vergi oranlarının indirilmesinin bu tür dolandırıcılıkları sona erdirmeyeceği açıktır. Kaldı ki, 2002 yılından itibaren uygulanmakta olan Özel Tüketim Vergisi Kanunu, ülkemizin Avrupa Birliğine girişte uyum süreci dikkate alınarak ve Avrupa Birliğinin bu konudaki normlarına uygun olarak hazırlanmış modern bir kanundur. Söz konusu Birliğin direktiflerine uygun olarak, bira, şarap ve etil alkol içeren içecekler itibarıyla farklı ölçülere göre maktu özel tüketim vergisi tutarları belirlenmiştir.

7/5105

Bakanlığımız; 5179 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinin ardından yönetmelik çalışmalarına başlanmış, "Gıda ve Gıda İle Temas Eden Madde ve Malzemeleri Üreten İşyerlerinin Çalışma İzni ve Gıda Sicili ve Üretim İzni İşlemleri İle İstihdam Hakkında Yönetmelik" 27.08.2004 tarih ve 25566 Sayılı Resmi Gazete'de, "Ulusal Gıda Kodeksi Komisyonu Yönetmeliği" 13.09.2004 tarih ve 25582 Sayılı Resmi Gazete'de, "Gıda ve Gıda ile Temasta Bulunan Madde ve Malzemelerin Piyasa Gözetimi, Kontrolü ve Denetimi ile İşyeri Sorumluluklarına Dair Yönetmelik" 30.03.2005 tarih ve 25771 Sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

"Gıda ve Gıda ile Temas Eden Madde ve Malzemeleri Üreten İşyerlerinin Çalışma İzni ve Gıda Sicili ve Üretim İzin İşlemleri ile Sorumlu Yönetici İstihdamı Hakkındaki Yönetmelik" gereğince, gıda ve gıda ile temas eden madde ve malzemeleri üreten işyerleri Bakanlığımızdan çalışma izni, gıda sicili ve ürettikleri ürünler için üretim izni almak zorundadırlar. Söz konusu işlemleri yerine getirmeden faaliyet gösteren, Gıda Kodeksine aykırı ve hijyenik olmayan ortamlarda gıda maddesi üreten ve bu gıda maddelerinin satışını yapan ile toplu tüketime sunan işyerleri hakkında 5179 sayılı Kanunun 29'ncu maddesi hükümleri gereğince yasal işlem uygulanmaktadır.

Halkımızı sahtecilik yoluyla kandırarak haksız kazanç elde etme peşinde koşan bir takım kişi veya firmalara kesinlikle müsamaha göstermeme düşüncesinde olan ve tüketicimizin hakları ile sağlığını korumayı temel görevleri arasında kabul eden, bu görevi en iyi şekilde yerine getirme çabası içinde olan Bakanlığımız, 75 uzman ve 81 ildeki kontrol şube müdürlüklerinde 3564 gıda kontrolörü ile kontrol ve denetimlerini yoğun bir şekilde sürdürmektedir. 2004 yılında 47624 adet üretim yeri, Kanun'un yayın tarihi olan 05.06.2004 tarihinden sonra ise 142572 adet satış ve toplu tüketim yeri olmak üzere toplam 190215 adet işyerinin denetimi yapılmış olup, toplam 1358 işyerine idari para cezası uygulanmış, 527 işyeri hakkında da savcılığa suç duyurusunda bulunulmuştur. 2004 yılında bir önceki yıla göre denetim sayısında %92 oranında artış olmuştur. 2005 yılında ise şu ana kadar toplam 46588 adet işyerinin denetimi yapılmış, 16 işyerine idari para cezası uygulanmış, 4 işyeri hakkında da savcılığa suç duyurusunda bulunulmuştur.

Sadece sahte rakı olayında bugüne kadar 9074 adet işyerinin denetimi yapılmış, 296 adet numune alınmıştır. Piyasaya kaçak olarak sokulan sahte rakı miktarı bilinmemekle beraber, bugüne kadar 29484 şişe ile 56284 litre rakı, votka, şarap gibi muhtelif cinste içkiye kaçak üretim, üretim izni olmaması, kaçak yollarla ülkeye sokulması gibi çeşitli nedenlerle dolayısıyla el konmuştur. Denetim ve analizler hala devam etmektedir. Analiz sonuçlarının uygun çıkmaması durumunda 5179 sayılı Kanun kapsamında yasal işlem uygulanacaktır.